

NATUURGROEP KOCKENGEN VOORJAAR 2020

VOORJAAR!

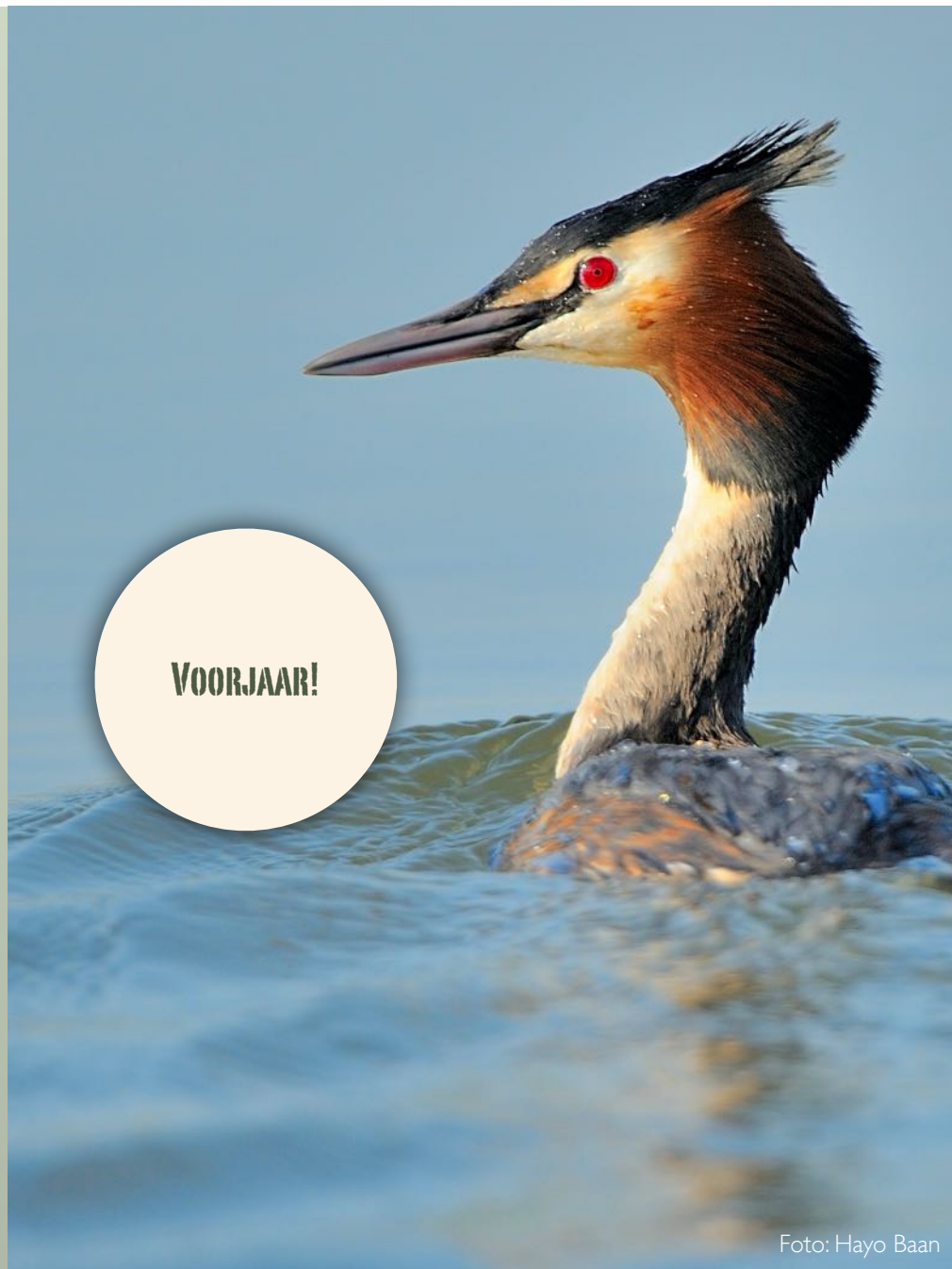

Foto: Hayo Baan

INHOUD

- Voorwoord
- Euro Bird Watch
- Hop in Kockengen
- Natuurwerkdag in Polderreservaat Kockengen
- Natuurgroep Kockengen doet mee aan World Clean Up Day
- Birding Jamaica
- Leer je Groen
- Nieuwe website voor vogels kijken in Europa
- Vogels kijken op de pier van IJmuiden
- Jaarlijkse winteravondlezing
- Nestkastonderhoud Overzicht 2019
- Birding Sri Lanka
- Crowdfundingsactie voor webcam ooievaarsnest familie De Lange
- 2020 is het jaar van de Wilde Eend
- Landelijke Watervogelteldag
- Onderhoud IJsvogelwand
- Colofon

VOORWOORD

Beter dan koffie schenken in het bejaardentehuis

In het voorwoord van de vorige nieuwsbrief heb ik geschreven, dat de werkdagen altijd weer zorgen voor veel plezier.

Dit seizoen hebben we maar liefst 7 maatschappelijke stagiaires (massers) die meehelpen op de werkdagen. En wat een feestje is het om ze erbij te hebben! Hoewel sommigen het hard en zwaar werk vinden, noemen ze zonder uitzondering dat ze het leuk vinden. "Beter dan koffieschenken bij bejaarden" komt regelmatig voorbij. Hoe leuk is het dat wij als Natuurgroep de jeugd een stageplek kunnen bieden voor hun middelbare schoolopleiding en ze tegelijkertijd ken-

nis laten maken met onze activiteiten. Wij zijn blij met hun inzet.

De maatschappelijke stage is een onderdeel van hun middelbare schoolopleiding, de school kiest zelf of een maatschappelijke stage onderdeel is van het lesprogramma. Scholieren (15-16 jaar) zetten zich 20 of 30 uur per schooljaar belangeloos in voor de maatschappij, ze kiezen zelf waar ze dit willen volbrengen.

De massers werken niet alleen mee tijdens de werkdagen, dit jaar waren ze ook aanwezig tijdens onze winteravondlezing, waarbij ze hielpen met het klaarzetten van de zaal en de bardienst draaiden. Een stukje schrijven voor de

nieuwsbrief behoort ook tot de mogelijkheden, zoals terug te zien is in deze nieuwsbrief.

En die staat weer bomvol met verschillende artikelen overigens. Van vogelvakantie verhalen tot crowdfundingactie, van waarnemingen tot NGK-activiteiten. Zoals je ziet wordt deze nieuwsbrief gevuld door verschillende leden van de NGK. Heb je zelf ook iets leuks voor de nieuwsbrief? Schroom niet om je artikel te mailen naar annemieke.van.steenis@natuurgroepkockengen.nl.

Geniet van een mooi voorjaar! En veel leesplezier.

Tekst: Annemieke van Steenis
Foto: Hayo Baan

EURO BIRD WATCH

Op zaterdag 5 oktober was het weer Euro Bird Watch, waarbij in heel Europa vogels geteld worden.

Het principe is dat er ieder half uur alle waargenomen vogels (op zicht en gehoor) genoteerd worden.

Deze dag togen Pieter, Theo en Ben om iets voor zeven uur naar het pontje bij de Grootte Heicop met verrekijkers, telescoop, stoelen en voldoende koffie en koeken om zichzelf voor de komende vijf uren te installeren. Op dat moment is het nog donker, de zon komt pas op om 07.47 uur.

Toch treffen we het met het weer, het is droog en af en toe komt het zonnetje door. De dag ervoor was het een en al druilerigheid.

Klokslag zeven uur komen de eerste grauwe ganzen overvliegen. Even later gevolgd door koperwieken en zanglijsters. In het struweel naast de dijk worden de eerste winterkoninkjes gehoord en later nog een roodborst. In de Heicop zwemmen een meerkoet en diverse wilde eenden. Iedere waarneming wordt genoteerd. Klokslag half acht beginnen we weer met een nieuwe lijst en dat gaat elk half uur zo door.

Grote aantallen kieviten zijn er tussen 09.30 uur en 11.30 uur. In totaal worden er deze dag 566 waargenomen (nummer 1). Op nummer 2 staat de grauwe gans met 279 exemplaren en op 3 de spreeuw met 245 overvliegers.

Bijzonder is de waarneming van een ijsvogel en later de watersnip en staart-

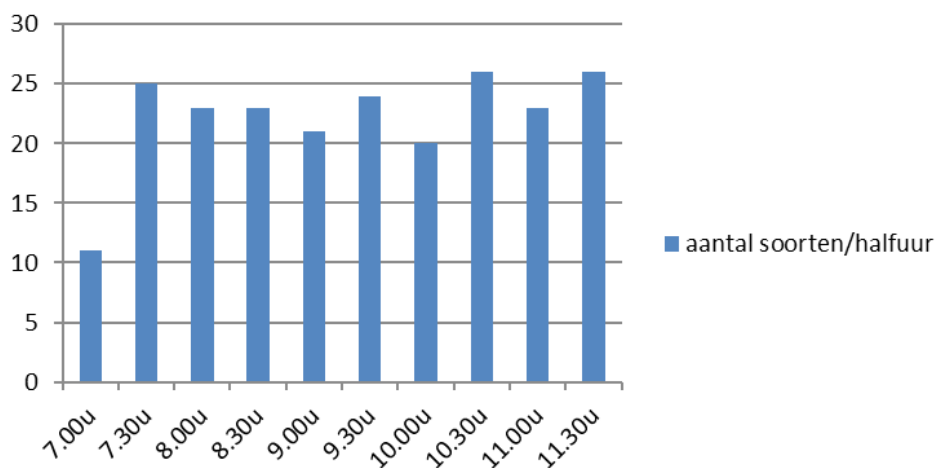
WAARGENOMEN SOORTEN

1	Kievit	566
2	Grauwe gans	279
3	Spreeuw	245
4	Zanglijster	138
5	Wilde eend	92
6	Houtduif	89
7	Kokmeeuw	56
8	Winterkoning	38
9	Kolgans	37
10	Smient	37
11	Koolmees	36
12	Graspieper	28
13	Veldleeuwerik	27
14	Tijftjaf	24
15	Koperwiek	23
16	Zilvermeeuw	23
17	Vlaamse gaai	22
18	Ekster	18
19	Zwarte kraai	18
20	Blauwe reiger	17
21	Witte kwikstaart	16
22	Putter	14
23	Goudplevier	12
24	Boerenzwaluw	11
25	Aalscholver	10
26	Meerkoet	10
27	Huismus	9
28	Buizerd	8
29	Torenvalk	8

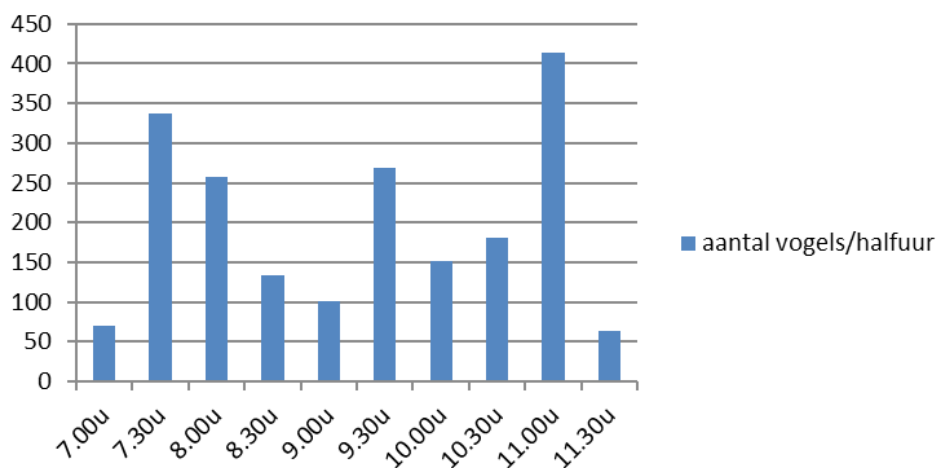
VERVOLGD OP VOLGENDE PAGINA

...EURO BIRD WATCH

aantal soorten/halfuur

aantal vogels/halfuur

WAARGENOMEN SOORTEN (VERVOLG)

30	Fuut	7
31	Merel	7
32	Waterhoen	6
33	Heggenmus	5
34	Knobbelzwaan	5
35	Staartmees	5
36	Grote Canada gans	4
37	Grote zilverreiger	4
38	Cetti's zanger	3
39	Groenling	3
40	Pimpelmees	3
41	Watersnip	3
42	Kauw	2
43	Roodborst	2
44	Sperwer	2
45	Fazant	1
46	Grote bonte specht	1
47	Huiswaluw	1
48	Ijsvogel	1
TOTAAL		1976

mees. In totaal worden er deze ochtend 1976 vogels waargenomen.

De bijgaande overzichten geven een overzicht van de waarnemingen en de aantallen en soorten per half uur.

Om 12.00 uur was dit avontuur weer afgelopen en konden we terugkijken op een waardevolle ochtend.

Tekst: Ben van der Horst

Foto's: Theo van Schie

HOP IN KOCKENGEN

Er zijn van die vogels, die net even iets meer voor je betekenen dan andere soorten. Zo is daar de prachtige hop. Als kind bladerde ik in het vogelboek van mijn vader steeds even terug naar de pagina met de hop. Ik vond het zo'n bijzonder wezen.

De hop was in het begin van de 20ste eeuw nog een redelijk veel voorkomende broedvogel in Nederland. Dat is echter allang niet meer zo. De vogel is tegenwoordig een zeldzame doortrekker, die slechts heel af en toe gezien wordt. En zo sloeg op 18 september bij mij, en ik denk bij veel andere vogel-

vrienden in Kockengen, het hart wel een keertje over, toen de melding binnenkwam dat er een hop in Kockengen gezien was.

Een prima aanleiding om hier, in onze nieuwsbrief, een video van de hop te delen. https://www.youtube.com/watch?v=Ldj1EZw_PE8

In het oosten en zuiden van Europa kun je het kenmerkende popopo nog veel horen. Dus misschien is het tijdens een vakantie wel een zoektocht waard. Let dan wel op dat je niet te dicht bij het nest komt. Want, hoe prachtig de hop oogt, en hoe lieflijk hij klinkt ... het diertje verspreidt een uiterst onaangename geur en wordt daarom ook wel de drekhaan genoemd.

Datum en tijd: 18-09-2019 15:03

Soort: Hop (*Upupa epops*)

Aantal: 1 ter plaatse

Coördinaten: 125.203,461.851

Gebied: Kockengen

Waarnemer: Joop Hart

Opvliegend naar zuid, waarnemer Joop Hart

Tekst: Pieter Hielema
Foto's: Internet

NATUURGROEP KOCKENGEN – VOORJAAR 2020

NATUURWERKDAG IN POLDERRESERVAAT KOCKENGEN

Zaterdag 2 november, de Landelijke Natuurwerkdag, was ook de start van het werkseizoen voor de Natuurgroep Kockengen. In het polderreservaat hebben we, met een groep van ongeveer 25 vrijwilligers, een rij knotwilgen geknot.

De te knotten wilgen hadden takken, die al zo'n vier jaar oud waren en dan is het tijd om de takken af te zagen. Wanneer dat niet gebeurt, worden de takken te zwaar en scheurt de boom uit. Het is daarmee een noodzakelijke actie, die periodiek uitgevoerd moet worden.

Voor de aanwezige vrijwilligers was het ook vooral een gezellige "buitendag", waarin hard werken afgewisseld werd met momenten van rust bij het vuur en elkaar ontmoeten. Agnes en Paul Vlaanderen hadden voor de lunch heerlijke pompoensoep gemaakt en ook dat maakte het tot een geslaagde dag. Die ene, indrukwekkende stortbui zorgde alleen maar voor meer pret.

Mede dankzij de publiciteit rond de Landelijke Natuurwerkdag waren er ook een aantal nieuwe vrijwilligers. Daarnaast werkten een viertal scholieren mee in het kader van hun maatschappelijke stage. Natuurlijk hielp hun bijdrage enorm om al het geplande werk af te krijgen.

Tekst: Pieter Hielema
Foto's: Theo van Schie

NATUURGROEP KOCKENGEN – VOORJAAR 2020

NATUURGROEP KOCKENGEN — VOORJAAR 2020

NATUURGROEP KOCKENGEN DOET MEE AAN WORLD CLEAN UP DAY

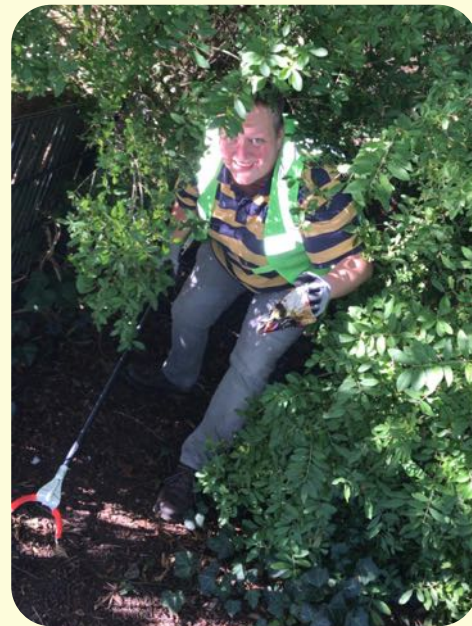
21 september 2019

Na twee succesvolle edities van Kockengen Schoon in het voorjaar van 2018 en 2019, doet de Natuurgroep Kockengen nu mee aan de internationale variant: World Clean Up Day (WCUD). Met 24 deelnemers uit de gehele gemeente Stichtse Vecht hebben we Kockengen schoon gemaakt. Het werd een productieve en gezellige ochtend voor jong en oud.

gelijking met 300 activiteiten in 2018. Wereldwijd hebben er miljoenen vrijwilligers meegedaan aan [WCUD](http://WCUD.nl).

Verheij Integrale Groenzorg heeft voor grijpers, vuilniszakken en handschoenen gezorgd. Vooral veel plastic snoepzakjes en blikjes werden opgeruimd. Wist je dat kinderen meer buiten spelen in een schone buurt? En dat plastic flesjes nooit vergaan? (Bron: www-nederlandschoon.nl) Daarom maken we het dorp schoon.

Deze activiteit is mede mogelijk gemaakt door bandenopspanning.nl

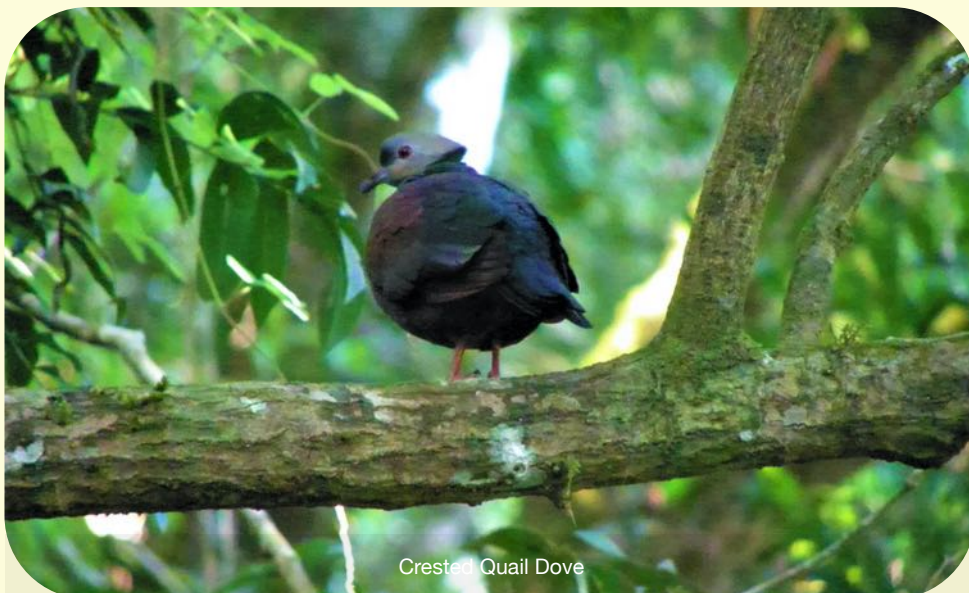
We kijken met genoeg terug op een geslaagde actie. Zin om mee te helpen volgende keer? We zien je graag bij de editie van Kockengen Schoon in het voorjaar van 2020.

World Clean Up Day is een van de grootste burgerinitiatieven van de wereld en kent zijn oorsprong in Estland in 2008. Dit jaar zijn er 1300 activiteiten in Nederland aangemeld, veel meer in ver-

Tekst: Annemieke van Steenis
Foto's: Jolanda Katuin en Annemieke van Steenis

Crested Quail Dove

Om weer nieuwe vogelsoorten aan mijn lijst toe te voegen zijn Ria en ik in november j.l. afgereisd naar het eiland Jamaica, een redelijk groot eiland onder Cuba en een zelfstandig land. Jamaica is het eiland natuurlijk van Bob Marley, wiens reggae muziek je nog overal hoort en her en der zie je de figuren met de dreadlocks nog op straat. Wat direct opvalt is dat men daar rondrijdt in keurige nieuwe en vooral grote auto's.

Het imago dat het eiland erg gevaarlijk is en je binnen no time overvallen zal worden, blijkt niet te kloppen. Over het algemeen is men uiterst vriendelijk en groet men iedereen. Natuurlijk moet men de verkeerde wijken in grotere steden niet bezoeken of er hard doorheen rijden. Wij huurden een auto op het vliegveld van Kingston en hebben ongeveer het hele eiland rond gereden zonder problemen. De kwaliteit van de wegen is echter slecht tot zeer slecht. Veel onverwachte *potholes* of andere obstakels en de rijstijl is in onze ogen zeer rommelig. Als er een auto geparkeerd staat langs de weg, moet je er op rekenen dat er gewoon wordt weggereden zonder te kijken of er soms iemand aankomt. Men rijdt niet hard en dat maakt het allemaal wel goed te doen. Wel links blijven rijden, want dat is men daar gewoon.

Wij hadden de onderkomens reeds geboekt in of dichtbij de te bezoeken natuurgebieden en met een werkend navigatiesysteem ook nog te vinden. Aan duidelijk richtingsborden doet men niet. Direct na de landing en ophalen van de auto doorgereden naar de Blue Mountains, een natuurgebied in het oostelijke gedeelte van Jamaica. Slechte wegen met veel potholes en wegversmallingen met uitstekende begroeiing en takken. Al snel lelijke beschadiging opgelopen aan de huurauto door te dicht langs de kant te rijden en zo wat bosjes met takken meegenomen. Maar goed, daar heb je een verzekering voor.

Onderkomen Mavis Bank

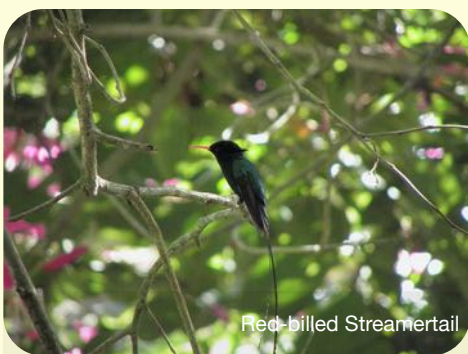
Onderkomen bereikt bij het plaatsje Mavis Bank. Eenvoudig maar in een prachtige tuin gelegen. Jamaica kent 28 endemen en in de tuin zagen we al snel 10 endemen, zoals het kleine en grappige vogeltje de Jamaican Tody en de prachtige kolibrie de Red-billed Streamertail. Volgende dag hoger de bergen

... BIRDING JAMAICA

Jamaican Tody

in naar een soort pas. Onmogelijke weg en we hebben een lokale gids in moeten huren om boven te komen met zijn 4WD. Hier weer 10 endemen kunnen toevoegen, waaronder de Crested Quail-Dove en de zeldzame en ernstig bedreigde Jamaican Blackbird, een vogel die voedsel uit oude bromelia's haalt die door ontbossing steeds minder beschikbaar zijn.

Red-billed Streamertail

Vervolgens afgereisd naar de noordoost kuststrook waar men moet zijn voor weer een paar endemen. Dat is ook gelukt, maar de wegen zeer slecht en vooral smal. Op dit weggetje kom je ook nog tegenliggers tegen.

Aan de noordkust een oude plantage bezocht, nu weer geheel overgroeid en natuurlijk. Groot terrein, waar je heerlijk kunt wandelen. Weer een paar

endemen bij gescoord, zoals de moeilijke Rufous-tailed Flycatcher. Op doorreis naar het westen ook nog een kusthotel bezocht met het zogenaamde all-inclusive concept. Alles gratis, waaronder sterke drank en ik zag zelden zo veel aange-

Rufous-tailed Flycatcher

schoten mensen, hoofdzakelijk uit Canada en de USA. Geen vogel te zien hier. Verder naar het westen boven Montego Bay in een prachtig gebied gezeten en hier de Jamaican Crow, een kraai gevonden die tot nu toe ontbrak. Uiteindelijk 26 nieuwe soorten kunnen scoren, niet verkeerd en ik ben dik tevreden.

Oh ja, de schade aan de auto. Bij inname de dienstdoende meneer 20 US Dollar gegeven, waarna hij het papiertje "Auto in orde teruggebracht" overhandigde.

Tekst en foto's: Bram Paardenkooper

NATUURGROEP KOCKENGEN
VOORJAAR 2020

LEER JE GROEN

Sinds kort heeft Landschap Erfgoed Utrecht (LEU,) samen met andere natuurorganisaties, een e-learning platform: Leer je Groen.

Als vrijwilliger/lid bij de Natuurgroep Kockengen kun je hier gratis gebruik van maken.

Kennis verbreden

Leer je groen is vooral gericht op natuur en landschap. Op www.leerjegroen.nl vind je modules over bv. knotbomen, ordening van het dieren- en plantenrijk en bij-vriendelijk beheer, maar ook duurzaamheid en kringlopen.

De e-learning modules vormen een goede aanvulling op diverse cursussen die het LEU aanbiedt, maar gaan ook in op andere onderwerpen. Hiermee kun je je kennis verbreden en wellicht geeft het inspiratie voor het volgen van nieuwe cursussen.

Hoe je je kunt inschrijven

Ga naar www.leerjegroen.nl en klik op 'registreer'. Vul vervolgens je emailadres, voor- en achternaam in. Kies als provincie 'Utrecht' en als organisatie/afdeling 'Landschap Erfgoed Utrecht' + de soort vrijwilligersgroep waar je onder valt. Mocht je meerdere soorten vrijwilligerswerk doen of weet je niet precies welke je moet kiezen, kies dan de groep die je het beste vindt passen. Voor het gebruik van de e-learning maakt dat niets uit.

Vervolgens ontvang je 2 e-mails van het e-mailadres noreply@leerjegroen.nl. Sla deze goed op! Het ene mailtje is een link naar de cursussen, de andere bevat je wachtwoord.

Hiermee kun je inloggen op de homepage van www.leerjegroen.nl

Mocht je je wachtwoord kwijt raken of vergeten, dan kun je via de optie 'wachtwoord vergeten' in het startscherm een nieuwe instellen.

Hoe kun je het gebruiken

Je kunt op eigen gelegenheid modules doornemen die je interessant vindt. Per module staat aangegeven hoeveel tijd ervoor benodigd is. Mocht je halverwege stoppen, dan kun je de volgende keer verder gaan waar je bent gebleven.

Ze zijn erg leuk en leerzaam en er komen regelmatig nieuwe modules bij.

Wat gebeurt er met je gegevens?

Het LEU vindt het belangrijk om zorgvuldig om te gaan met persoonlijke gegevens die je invoert. Er worden alleen (beperkte) persoonsgegevens gevraagd, die nodig zijn voor een goede werking van het platform. Wanneer je je uitschrijft, worden de gegevens verwijderd. Zie ook <https://leerjegroen.nl/#privacy>.

Tekst: LEU/ Ben van der Horst

NIEUWE WEBSITE VOOR VOGELS KIJKEN IN EUROPA

Where to watch birds in Europe? Goede informatie over vogelgebieden is vrijwel in heel Europa lastig te vinden. Soms zelfs ondoenlijk. Om dit drastisch te verbeteren is www.birdingplaces.eu gelanceerd. Op Birdingplaces.eu kun je de beste vogelplekken van Europa vinden, allemaal bij elkaar op één plek. Met bij elke vogelplek precies de juiste informatie om een paar uur lekker vogels te kijken. Ook in Nederland vind je op deze manier buiten je eigen regio heel snel en gemakkelijk de leuke vogelgebieden.

Birdingplaces.eu wil het genieten van en kijken naar vogels stimuleren en op die manier de bescherming van vogels een impuls geven en het draagvlak voor bescherming vergroten. Zodat we ook in de toekomst kunnen blijven genieten van vogels. De bescherming van vogels komt voor ons dus op 1. Daarom wordt elk ingevoerd vogelgebied ook gemonitord op gevoelige data. Indien dat het geval is, wordt die info van de website verwijderd.

Je kunt zelf je favoriete vogelgebieden heel eenvoudig op de website plaatsen en op die manier delen met andere vogelaars door in te loggen en op 'Add a Birdingplace' te klikken. Op deze manier helpen vogelaars in heel Europa elkaar. Het is bovendien een leuke manier om de lange, vogel-

loze winteravonden in januari en februari te besteden aan vogels kijken.

Om te vieren dat de website deze week is gelanceerd, maak je bij het plaatsen van vogelgebieden op de website nu kans op het winnen van het topmodel Leica verrekijker en telescoop. Kijk op de speciale actiepagina <https://www.birdingplaces.eu/go-in-and-win> voor meer info.

Birdingplaces.eu is helemaal gratis voor vogelaars. De website is een Nederlands initiatief, maar wel Engelstalig om een zo breed mogelijke groep vogelaars in Europa te kunnen bedienen. Maar als je inlogt en je profiel op NL zet, verschijnen alle vogelnamen wel in het Nederlands en kun je ook de vogelnamen in het Nederlands invoeren.

Ga eens kijken op www.birdingplaces.eu en help mee de kaart te vullen met leuke vogelgebieden!

PS: www.birdingplaces.eu is nog niet geoptimaliseerd voor mobiele telefoon (daar wordt op dit moment hard aan gewerkt en is eind januari klaar) en is daarom vooralsnog het best te bekijken op pc of laptop.

Tekst: Chris van der Heijden
Birdingplaces.eu
Foto: Jankees Schwiebbe

VOGELS KIJKEN OP DE PIER VAN IJMUIDEN

Op zaterdag 9 november 2019 organiseerde de Natuurgroep een vogelexcursie naar de zuidpier van IJmuiden.

In het najaar trekken veel kust- en zeevogels vlak langs onze kust naar het zuiden. En in deze tijd arriveren ook de wintergasten uit de Noordelijke Atlantische oceaan om op de Noordzee te overwinteren.

De Zuidpier van IJmuiden is daarom een bekende plek om de vogeltrek en deze overwinterende vogels waar te nemen.

Om 8.30 uur vertrok een groep van 18 deelnemers vanuit Kockengen naar IJmuiden. Het weer was redelijk bij het vertrek en onderweg werd de buienradar nog even bekeken. Er kwamen met de westenwind flink wat regenbuien aan op de Noordzee. Maar bij vogels kijken op de pier hoort nu eenmaal wat ruiger weer, dus iedereen was goed voorbereid en warm ingepakt.

Vanaf de parkeerplaats bij de haven Seaport Marina liepen we eerst het strand op. Er stond een harde westenwind, hoge golven in de branding met daarboven een donkere buienlucht. Op het strand stonden ondanks de harde wind toch een grote groep kleine man-

telmeeuwen en zilvermeeuwen, en rende een groepje drieteenstrandlopers heen en weer met de golven op de vloedlijn.

Bij de pier aangekomen ontmoetten we andere vogelaars. Er zou een roze franjepoot gezien zijn tussen de vogels op het strand. Vanaf de pier werd met verrekijkers en telescopen gespeurd naar deze zeldzame vogel. Maar helaas, de zeldzame vogel werd niet gespot. Wel zagen we de donkere wolken snel dichterbij komen en niet veel later plensde de regen over de groep.

Bij het begin van de pier konden we wat uit de wind en regen staan bij een huisje en zeecontainers. Tussen de grote betonblokken werden daar oeverpiepers (een paarse strandloper), steenlopers en op het water tussen de pieren aalscholvers gezien.

Nadat de regen voorbij was getrokken, liepen we weer de pier op, maar al gauw werd duidelijk dat nog meer regenbuien vanaf de Noordzee precies over de pier zouden komen. We zijn via de haven teruggelopen. Tussen de fluitende masten van de zeilboten zagen we nog een aantal bekende vogelsoorten: kauw, fuut en wilde eend.

In de strandtent was het bij de houtkachel beter en terwijl de regen tegen de ramen kletterde werd onder het genot van warme koffie en chocolademelk de lijst met waargenomen vogels doorgenomen. In totaal werden er 16 vogelsoorten gezien.

We hadden geen geluk die morgen met het weer, alle regenbuien kwamen

precies bij IJmuiden aan land. Het was een vogelexcursie met niet zoveel vogelsoorten, maar met veel natuurbeleving en een gezellige nazit.

Tekst en foto: Theo van Schie

WAARGENOMEN SOORTEN

Aalscholver
Bonte strandloper
Drieteenstrandloper
Fuut
Grote mantelmeeuw
Kauw
Kleine mantelmeeuw
Kokmeeuw
Meerkoet
Oeverpieper
Paarse strandloper
Scholekster
Steenloper
Wilde eend
Zilvermeeuw
Zwarte kraai

JAARLIJKSE WINTERAVONDLEZING

Winteravondlezing van 20 december 20:00 uur over de verandering in het klimaat.

Door Jan Rozema, hoofd Weer- en Klimaatdiensten KNMI.

Is er nu echt sprake van een klimaatverandering? En zo ja, is dat dan echt door de invloed van de mens? Of wordt het allemaal wat overdreven.

Op vrijdagavond 20 december werd er in 't Kockenest een lezing gegeven over het veranderende klimaat en de oorzaken en gevolgen daarvan.

Jan Rozema, hoofd Weer- en Klimaatdiensten KNMI en onder andere verantwoordelijk voor het uitgeven van de weerwaarschuwingen (code geel/oranje / rood), gaf deze lezing.

Hij vertelde hoe het klimaat in de laatste jaren wereldwijd is veranderd en wat de gevolgen daarvan zijn. Hij maakte dit duidelijk door te werken met een powerpointpresen-

tatie, waarbij veel grafieken, tabellen en foto's zijn verhaal illustreerde.

Jan liet ons zien hoe code rood, oranje en geel tot stand komen. Hij vertelde over de gevolgen van de klimaatverandering voor Kockengen en liet een voorspelling voor de toekomst van de wereld en Kockengen zien, wanneer wij onze CO-2 uitstoot niet drastisch verlagen.

Het was een interessante lezing, die goed inzicht gaf in wat klimaatverandering allemaal inhoudt en wat het betekent voor Kockengen.

Tekst en foto's: Denny de Lange (maatschappelijke stagiair)

NATUURGROEP KOCKENGEN
VOORJAAR 2020

NESTKASTONDERHOUD OVERZICHT 2019

renvalken zagen we, dat de legsels groter waren dan in voorgaande jaren. En bij de kerkuilen waren er veel meer 2de legsels. De 2de legsels kwamen het meeste voor op adressen, waar 2 nestkasten hangen. Er kon in die 2de kast worden begonnen met broeden door de vrouw, terwijl de man de grote jongen van het eerste legsel (1e kast) nog voerde. Na 2 seizoenen opleiding heeft Len De Goede (VRS het Gooi) ook haar ring-

Hierbij voor de 3de keer een jaaroverzicht van de Nestkasten Werkgroep Woerden, onderdeel van de Natuurgroep Kockengen. Sinds 2012 zijn wij actief met het plaatsen en controleren van nestkasten in Woerden en omgeving. Ons werkgebied breidt zich nog steeds uit en bestrijkt grote delen van het Utrechtse gedeelte van het Groene Hart. Inmiddels beheren wij ongeveer 250-300 nestkasten voor o.a. steenuil, kerkuil, bosuil en torenvalk.

De winterperiode

De afgelopen winterperiode is weer gebruikt om nestkasten te maken en te plaatsen. Verder mochten we weer 2 donaties van de provincie Utrecht in het kader van de voucher regeling "Beleef en Bewonder" ontvangen, welke we besteed hebben aan materialen en nog 2 extra klapvallen. Deze klapvallen hebben we geregeld gebruikt om mee op pad te gaan om volwassen torenvalken te vangen. Dit jaar waren dat er al zeker 28 stuks, waarvan 1 uit België (terugmeldgegevens volgen nog).

In het nieuws

Dit jaar was een zeer goed muizenjaar, wat dus resulteerde in ook een zeer goed uilen en roofvogel jaar. Bij de to-

renvalken zagen we, dat de legsels groter waren dan in voorgaande jaren. En bij de kerkuilen waren er veel meer 2de legsels. De 2de legsels kwamen het meeste voor op adressen, waar 2 nestkasten hangen. Er kon in die 2de kast worden begonnen met broeden door de vrouw, terwijl de man de grote jongen van het eerste legsel (1e kast) nog voerde. Na 2 seizoenen opleiding heeft Len De Goede (VRS het Gooi) ook haar ring-

Het broedseizoen

In april zijn we als eerste weer begonnen met de controles van de 17 bosuilnestkasten. Het resulteerde in 2 legsels met 3 uitgevlogen en geringde jongen. Van de 86 steenuilnestkasten waren er 12 kasten bezet, hiervan zijn er 2 legsels mislukt. Uit de 10 legsels zijn 35 jongen uitgevlogen en geringd. Ondanks het zelfde aantal kerkuilnestkasten (73 nestkasten) is dit jaar het gemiddelde aantal jong per succesvol legsel gestegen van 2,23 naar 4,43. Van de 36 legsels totaal zijn er helaas 4 mislukt door het extreem warme weer. Van die 32 legsels waren er 20 1e legsels en maar liefst 12 2e legsels met in totaal 142 uitgevlogen en geringde jongen. In de 87 torenvalkenkasten hadden we maar liefst 54 legsels waarvan er 49 succesvol waren. Dit zorgde voor een zeer groot aantal uitgevlogen jongen van maar liefst 226 stuks. Gemiddeld is dit 4,61 jong per succesvol legsel.

Tekst: Johan Tuls

BIRDING SRI LANKA

Sri Lanka Frogmouth

Onlangs reisde ik voor een korte trip naar Sri Lanka om daar een aantal gebieden in het neerslagrijke Zuidwesten van het land te bekijken. Met name het bos op beide oevers van de Kelanirivier bij Kitulgala, het hoog gelegen Horton Plains, Bundala National Park aan de zuidkust en, als absoluut hoogtepunt, het Sinharaja Biosfeerreservaat met een betrekkelijk klein – 8900ha – maar belangrijk stuk bos. Belangrijk, omdat dit het grootste en enige nog levensvatbare primaire regenwoud in Sri Lanka is.

Ik had daar het geluk op pad te gaan met een locale gids – Dhanushka Sanjeewa. Scherp vogelaar, vaardig fotograaf. Onthoudt die naam. Met hem stond ik, in het ongebaande hellingbos, opeens vlak voor een paartje Sri Lanka Frogmouth op hun roestplaats. Twee merk-

waardige vogels vlakbij in een boomvaren. Ze keurden mijn lens nauwelijks een blik waardig. Hogerop in de jungle was daar de Serendib Scops Owl, een zeldzaamheid die pas in 2001 ontdekt en beschreven is en waarvan een paar honderd individuen voorkomen in vijf verschillende bosrestanten binnen Sri Lanka.

Visarend

In de andere gebieden fotografeerde ik o.a. de fantastische boskip Sri Lanka Jungle Fowl, de Grey-headed Fish Eagle, een paar pracht parkieten, purperkoeten, bijeneters en ook goede bekenden als de Visarend, Purperreiger, Poelruiter, Krombek- en Kleine strandloper, Grote Gele Kwikstaart en Grote Pieper.

En er is meer: Zie www.jjeles.nl/blog/2019/12/birding-in-sri-lanka

Purperkoet

Serendib Scops Owl

Tekst en foto's: Jjeles van Baalen

Sri Lanka Junglefowl

Yellow-eared Bulbul

CROWDFUNDINGSACTIE VOOR WEBCAM OOIEVAARSNEST FAMILIE DE LANGE

Al enkele jaren broedt er achter op het erf van de familie De Lange in Kockengen een paartje ooievaars. Een prachtig gegeven, waar we graag zo veel mogelijk mensen van willen laten meegenieten.

Jan de Lange en Gerard van Zuylen zijn een ledeninitiatief gestart en zouden graag via een webcam op onze website de broedende ooievaars willen volgen. Hoe leuk is het om van dichtbij onze eigen vogels te kunnen volgen. Het bestuur van de NGK lijkt dat ook een prachtig idee en we hebben met elkaar uitgezocht wat er moet gebeuren om dit mogelijk te maken.

Een goede, degelijke oplossing met een goede kwaliteit beelden kost ongeveer 2500 euro en het lijkt ons leuk om het ledeninitiatief van Jan en Gerard verder door te voeren en een crowdfundingactie onder onze leden te starten. Als het lukt om met elkaar 2000 euro te verzamelen en de NGK draagt er vanuit de eigen reserves ook 500 euro aan bij, dan hebben we weer iets bijzonders gerealiseerd.

De actie willen we één maand, na het uitkomen van deze nieuwsbrief, laten lopen. Dan is er nog genoeg tijd alles te installeren, voordat de ooievaars zijn begonnen met broeden.

Lukt het niet om het benodigde geld te vinden, dan storten we het al overgemaakte bedrag gewoon terug.

Bij een crowdfundingactie hoort een tegenprestatie, naast het plezier van de webcam natuurlijk. Elk bedrag is uiteraard welkom. Als tegenprestatie hebben we het volgende bedacht.

- Bijdrage 25 euro

Een exclusieve uitnodiging om aanwezig te zijn bij het ringen van de kuikens. Kinderen mogen sowieso komen 😊. We maken een digitale foto van jou met een ooievaarskuiken.

- Bijdrage 50 euro (of meer)

We organiseren een bijzondere lezing over ooievaars, waarvoor je wordt uitgenodigd.

De kuikens moeten natuurlijk ook een naam krijgen. De donateurs met het hoogste bedrag mogen de naam voor deze kuikens verzinnen.

Uw bijdrage kan natuurlijk gewoon overgemaakt worden naar de bankrekening van de Natuurgroep: NL34ABNA0949506079 t.a.v. Ver. Natuurgroep Kockengen.

Ook is er op onze website een link www.natuurgroepkockengen.nl/online_ooievaars gemaakt om de bijdrage via Ideal over te maken. De actie loopt van 1 februari 2020 tot 1 maart 2020.

Disclaimer

De natuur is de natuur – ook al hebben de ooievaars de afgelopen jaren het nest van Jan de Lange uitgekozen om te broeden. Er is geen garantie dat dit ook in 2020 het geval zal zijn

Communicatie

Dit bericht wordt geplaatst in onze nieuwsbrief, op Facebook en Twitter en verspreid onder organisaties waarmee wij veel te maken hebben zoals het Landschap Erfgoed Utrecht en het IVN

Tekst: Pieter Hielema en Annemieke van Steenis
Foto: Ed Smit

2020 IS HET JAAR VAN DE WILDE EEND

Waar de wulp vorig jaar nog de vogel van het jaar was, heeft de Vogelbescherming samen met SOVON dit jaar gekozen voor het Jaar van de Wilde Eend.

Heeft zo'n algemene vogel wel zoveel aandacht nodig in het jaar, zie ik je denken. Jazeker wel, zo goed gaat het namelijk niet met de wilde eend.

Sinds 1990 is al ongeveer dertig procent van de broedpopulatie verdwenen. Dit past in het plaatje van de brede afname van algemene vogelsoorten, zoals de Spreeuw en de Huismus (www.vogelbescherming.nl).

De oorzaak van de afname is nog niet zo eenvoudig te achterhalen. Het aantal nesten is nagenoeg gelijk gebleven, net als het aantal eieren wat gelegd wordt. De jachtdruk op de wilde eend is afgenomen, de overleving van de volwassen wilde eend is iets toegenomen en de wilde eend is niet uitermate kritisch in het uitkiezen van zijn leefomge-

ving. Geen directe aanleidingen om de afname te verklaren dus.

Volgende stap

In 2016 is het publiek door de Vogelbescherming en SOVON opgeroepen om eendenkuikens te tellen. Mogelijk is hier de oorzaak van de afname te vinden. Dit leverde vele bruikbare data op. Nu wordt iedereen gevraagd om komend jaar extra te letten op de wilde eend en tellingen door te geven, via bijvoorbeeld de KuikenTellers-app. Deze is vernieuwd. Ook de verhouding tussen mannetjes- en vrouwtjeseenden is van belang, wat bij veel eenden niet in verhouding is overigens.

Wil je meedoen?

In de loop van het jaar word je via de website van SOVON op de hoogte gehouden van alle projecten rondom het Jaar van de Wilde Eend. Houdt de website dus goed in de gaten en draag je "stEendje" bij voor het behoud van de wilde eend.

Als Natuurgroep volgen we de ontwikkelingen op de voet en haken we aan bij projecten, die haalbaar en van belang zijn.

PS.: weet je dat je via Nature Today gratis op de hoogte wordt gehouden van het laatste natuurnieuws? Al 23.000 natuurliefhebbers gingen je voor.

Tekst: Annemieke van Steenis

Bron: Harvey van Diek via www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=25738

NATUURGROEP KOCKENGEN VOORJAAR 2020

NATUURGROEP KOCKENGEN — VOORJAAR 2020

LANDELIJKE WATERVOGELTELDAAG

Eéns per jaar worden alle Watervogels en ééns per maand worden de foera-geergebieden en slaapplekken van ganzen en zwanen geteld.

Al zo'n 30 jaar doet de Natuurgroep Kockengen mee met deze tellingen en tel ik iedere maand het telgebied UT1310 (van Enschedeweg naar Oud Aa en de Boterwal tot de N401).

Het is goed om iedere maand te tellen, zo merk je de veranderingen. 30

jaar geleden telde ik nooit Grauwe-, Kol- en Brandganzen of Zilverreiger, de laatste jaren heb ik hun aantal zien groeien. Het telgebied is nu opgesplitst in 3 telgebieden.

18 januari 2020 was de jaarlijkse Watervogeltelling en ben ik gaan tellen gedurende 4 dagdelen, steeds twee uur.

Ik heb in al die jaren nog nooit zoveel vogels geteld als dit jaar! Mede natuurlijk door het warme weer.

- Polder Spengen 2637 vogels
- Polder Kockengen 1557 vogels
- Polder Oud Aa 1688 vogels

Op 8 februari 2020 worden er 7 leden van de NGK opgeleid door Sovon om zwanen en ganzen te tellen.

Tekst: Paul Vlaanderen

NATUURGROEP KOCKENGEN — VOORJAAR 2020

ONDERHOUD IJSVOGELWAND

Op zaterdag 11 januari 2020 hebben Paul Vlaanderen en Gerard van Zuylen de ijsvogelwand op kavel 12 van het Polderreservaat klaar gemaakt voor het

nieuwe seizoen. De beplanting boven op de wand en aan de voorkant hebben ze verwijderd. De voorkant is nu weer helemaal kaal, zodat de ijsvogels weer hun

nestpijp kunnen graven om er te gaan broeden.

Een week ervoor werd tijdens de werkdag ter plaatse al weer een ijsvogel gezien en gehoord. Deze wand is de laatste jaren al verschillende keren bewoond geweest, in één seizoen zelfs drie keer. Dat levert dan aardig wat jongen op.

Er is echter nog meer werk te doen. Nabij kavel 4 in het polderreservaat is nog een ijsvogelwand door ons aangelegd, die ook nodig opgeknapt moet worden. Plus nog één bij de Schutterskade. Hopelijk lukt dat allemaal nog op tijd, want het voorjaar hangt al in de lucht.

Tekst en foto: Gerard van Zuylen

BETER LEREN FOTOGRAFEREN?

Neem voor meer informatie en het volledige aanbod workshops eens een kijkje op zijn website: www.hayobaan.nl.

Op zoek naar manieren om je (wildlife) fotografie-vaardigheden te verbeteren? Neem dan eens deel aan een workshop van NGK lid Hayo Baan. Hij biedt diverse workshops en tours voor een gunstige prijs.

Voor natuurfotografie enthousiasten biedt hij bijvoorbeeld een dagworkshop [roofvogelfotografie](#) aan in Nederland. Ook meerdaagse workshops naar o.a. [Helgoland](#) of het [Beierse woud](#) behoren tot de mogelijkheden.

NATUURGROEP KOCKENGEN VOORJAAR 2020

De jaarlijkse contributie van € 10,- of de vriendenbijdrage van € 20,- per jaar wordt in de loop van elk jaar door de Natuurgroep automatisch van je bankrekening geïncasseerd. Daar waar dit anders afgesproken is neemt de [penningmeester](#) zelf contact met je op.

COLOFON

Voorzitter

Pieter Hielema, 06 - 2900 6207

pieter.hielema@natuurgroepkockengen.nl

Secretaris

Ben van der Horst, tel. 06 – 1021 9862,

ben.van.der.horst@natuurgroepkockengen.nl

Penningmeester

Bram Paardenkooper, tel. 0346 – 241872,

bram.paardenkooper@natuurgroepkockengen.nl

Algemeen Bestuurslid

Theo van Schie, tel. 0346 – 241060

theo.van.schie@natuurgroepkockengen.nl

Annemieke van Steenis, tel. 06 – 26630420

annemieke.van.steenis@natuurgroepkockengen.nl

NGK Nieuwsbrief

Vormgeving/Samenstelling: Hayo Baan, tel. 06 - 12308489

info@hayobaan.nl – www.hayobaan.nl

Tekstredactie: Gerard Hooijmaijers,

g.hooijmaijers@gmail.com

